

EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI KUNNANELÄINLÄKÄRIN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA**PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetus eläintautilakiin (76/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annettuun lakiin (517/2015, jäljempänä *sivutuotelaki*), eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin (1069/2021, jäljempänä *eläintunnistuslaki*) ja eläinten hyvinvoinnista annettuun lakiin (jäljempänä, *hyvinvointilaki* 693/2023) perustuvien kunnaneläinlääkärin suoritteiden maksullisuudesta sekä suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä.

Asetuksen sisältö vastaisi pääosin kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (1221/2022), jonka voimassaolo päättyy 31.12.2023. Esitetään, että asetukseen ja sen liitteeseen tehdään hyvinvointilaista johtuvat lisäykset. Hyvinvointilain 114 §:n 2 momentin nojalla säännösten noudattamatta jättämisestä johtuvaan ylimääräiseen valvontaan liittyvästä tarkastuksesta esitetään perittäväksi 150 euron maksu. Maksu vastaisi suuruudeltaan eläintautilain, sivutuotelain ja eläintunnistuslain nojalla perittävää tarkastusmaksua. Asetus olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2025.

PERUSTELUT**1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuus**

Eläintautilain 96 §:n 2 momentin, sivutuotelain 59 §:n 2 momentin ja eläintunnistuslain 40 §:n 2 momentin ja hyvinvointilain 114:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto määrää ja perii valtiolle maksut kunnaneläinlääkäreiden maksullisista suoritteista. Kunnaneläinlääkärin suoritteista perittävien maksujen suuruudesta sekä suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

2 Maksutaulukko ja tulokertymä

Vuosi	Maksullinen eläintautivalvonta		Maksullinen sivutuotevalvonta	
	Kulut €	Tuotot €	Kulut €	Tuotot €
2019	309 483	348 340	16 404	15 935
2020	277 747	244 715	8 295	7 672
2021	331 244	365 570	15 357	10 730
2022	341 876	287 925	9 798	3 753

Taulukko 1. Kertyneet tuotot ja kulut vuosilta 2019-2022.

Vuoden 2022 osalta eläintautilain mukaisen maksullisen valvonnan kustannukset ylittävät tuotot. Tuotot ovat ylittäneet kustannuksia vuosina 2021 ja 2019. Tuottojen ja kustannusten vuosittaisen vaihtelun tarkemman syyn selvittäminen edellyttäisi perusteellista suoritekohtaista analysointia.

Sivutuotevalvonnan osalta laskutus on vähentynyt. Muun muassa haaskapaikkojen rekisteröinnistä aiheutuneet laskutukset ovat loppuneet lähes kokonaan johtuen siitä, että toimijat rekisteröivät haaskapaikkansa itse.

Tällä edellä mainitulla perusteella maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että eläintautivalvonnan ja sivutuotevalvonnan nojalla perityt maksut tulee säilyttää nykyisellä tasolla. Maa- ja metsätalousministeriö kuitenkin seuraa kustannusvastaavuuskehitystä ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin kustannusvastaavuuden parantamiseksi.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Ehdotettu asetus on sisällöltään pääosin sama kuin vanha asetus. Asetukseen ja sen liitteeseen tehtäisiin hyvinvointilaista johtuvat lisäykset.

Valvonta-asetuksen 79 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on perittävä valvontaa varten maksuja kustannusvastaavasti ja artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisen on perittävä maksu muun muassa säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvista ylimääräisistä valvontatoimista, niin sanotuista uusintatarkastuksista. Tarkastuksen perusteella annetun hallintolain mukaisen kehotuksen sekä pakkokeinona annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tehdystä uusintatarkastuksesta olisi aina perittävä maksu.

Vuoden 2024 alusta voimaan tulevan hyvinvointilain 114 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomainen voisi periä maksuja uusintatarkastuksista, joita joudutaan tekemään hyvinvointisäädösten rikkomistilanteissa. Käytännössä maksulliseksi tulisivat otantatarkastusten perusteella tehdyt uusintatarkastukset, samoin kuin sellaiset uusintatarkastukset, jotka kohdistuvat 50, 57, 58, 60 tai 61 §:ssä tarkoitettuun ammattimaiseen tai laajamittaiseen toimintaan. Muuhun eläintenpitoon, kuten yksityishenkilöiden lemmikinpitoon, kohdistuvat uusintatarkastukset olisivat maksullisia, jos uusintatarkastuksella käy ilmi, ettei annettua kehotusta, määräystä tai kieltoa ole noudatettu. Uusintatarkastusten maksullisuus saattaa osaltaan tehostaa annettujen kehotusten, määräysten ja kieltojen noudattamista. Maksuilla katettaisiin myös uusintatarkastuksista valvontaviranomaiselle aiheutuvia kustannuksia. Toisaalta maksujen periminen lisäisi viranomaisen hallinnollista taakkaa. Maksujen suuruus määritettäisiin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaisesti. Vuonna 2021 tehtiin yhteensä noin 1 340 uusintatarkastusta. Tiedossa ei kuitenkaan ole, kuinka suuri osa näistä tarkastuksista kohdistui otantatarkastusten perusteella valvonnan kohteeksi päätyneisiin tuotantoeläintiloihin, edellä mainittuihin ammattimaisiin tai laajamittaisiin toimintoihin tai toisaalta muuhun eläintenpitoon. Näin ollen on ei voida arvioida, kuinka suuri osa uusintatarkastuksista olisi jatkossa maksullisia.

Edellä mainittujen säädösmuutosten vuoksi asetuksen liitteen kohtaan 13 lisättäisiin hyvinvointilain 114 §:n 2 momenttiin siten, että myös hyvinvointilain nojalla tehtävästä uusintatarkastuksesta perittäisiin maksu. Voimassa olevan asetuksen liitteen 13 kohdan nojalla eläintautilain ja sivutuotelain mukaisesta säännösten noudattamatta jättämisestä johtuvasta ylimääräisestä valvontaan liittyvästä tarkastuksesta ja tarvittaessa näyteenotosta peritään 150 euron suuruisen maksu. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan eläintunnistustilain nojalla perittävän maksun tulisi vastata suuruudeltaan eläintautilain ja sivutuotelain nojalla perittäviä maksuja.

6 Asian valmistelu

Asetusluonnoksesta on pidetty lausuntokierros. (täydentyy myöhemmin)

7 Asetuksen voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2025.